

იანვარი, 2024

ტყის განაშენიანება, როგორც კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაციის გადაწყვეტა

– ნიშკანი, მოლდოვას რესპუბლიკა

რეზიუმე

ნიშკანი არის სოფელი კალარაშის რაიონში, რომელიც მდებარეობს მოლდოვის რესპუბლიკის ცენტრში. განლაგებულია რთულ რელიეფზე, სხვადასხვა დახრილობის ფერდობებითა და ბორცვებით, სოფელს აქვს რამდენიმე ეკოლოგიური პრობლემა, რომელიც უარესდება კლიმატის ცვლილების ზრდასთან ერთად: მიწისქვეშა წყლების მარაგის შემცირება, მდინარეების დაშრობა, მიწის დეგრადაცია და ა.შ. პრობლემა აგრეთვე სოფლის გარშემო დამცავი ზოლებისა და სასოფლო-სამეურნეო მიწების არარსებობა. 2020 წელს ნიშკანელებმა დაიწყეს პირველი 7 ჰა ტყის გაშენება 20 ჰა ფართობზე. დაირგო ისეთი ღირებული სახეობები, როგორცაა თურქესტანული თელა, თათრული ნეკერჩხალი, ცაცხვი, იფანი. 2023 წელს სოფელი ნიშკანი შეუერთდა მერების შეთანხმებას ენერგეტიკისა და კლიმატისთვის, რადგან მოტივირებული იყო სურვილით, მდგრადი ადგილობრივი ქმედებებით შეეტანა წვლილი კლიმატის ცვლილების მიმართ მდგრადობაში.

კონტექსტი

მოლდოვას რესპუბლიკა უკიდურესად მოწყვლადია კლიმატის ცვლილების მიმართ და ევროპის ყველაზე მოწყვლად ქვეყნებს შორისაა. მოლდოვაში ბუნებრივი მოვლენები მოიცავს გვალვას, ქარს და ძლიერ ნალექებს, რომლებიც ერთად იწვევს ეროზიას და ნიადაგების განადგურებას.

ეროზირებული მიწის ფართობი ყოველწლიურად იზრდება თითქმის ერთი პროცენტით და სასოფლო-სამეურნეო მიწებიდან იკარგება 26 მილიონი ტონა ნაყოფიერი ნიადაგი. ფულად გამოხატულებაში, ეროვნული ეკონომიკის წლიური ზარალი აღემატება სამ მილიარდ ლეის (დაახლოებით 157 მილიონი ევრო).

ამ პროცესის შესაჩერებლად ერთ-ერთი გამოსავალი შეიძლება იყოს ტყის დამცავი ზოლების შექმნა.

აქტივობის აღწერა

დამცავი ტყის განაშენიანების შექმნის პროექტი დაფინანსდა IFAD-ის პროგრამის განმახორციელებელი გაერთიანებული განყოფილების გრანტით, ეროვნული ეკოლოგიური ფონდისა და სოფელ ნიშკანის ადმინისტრაციის შენატანებით. განაშენიანების პროცესში სოფლის ყველა მცხოვრები იყო ჩართული. ტყის სარტყლის წარმატებით შესაქმნელად საჭიროა რამდენიმე ნაბიჯის შესრულება: 01 - მიწისა და ნიადაგის მომზადება ნერგების დასარგავად; 02 - ტყის გაშენება - დარგვა - პროექტში დადგენილი სტეპებისა და ასორტიმენტის მიხედვით, ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობით; 03 - ტყის კულტურების მოვლა-პატრონობა. ეს აქცია გრძელდებოდა 5-7 წელიწადს და ტარდებოდა წელიწადში 3-6-ჯერ, ტყის კულტურების შემადგენლობის, ტყიანი მასივების ფართობის, ნიადაგის მომზადების ხარისხის, კლიმატური პირობების და ა.შ. მიხედვით.

ფოკუსირება ტყის განაშენიანებაზე, როგორც კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების შემცირების გადაწყვეტაზე

დღეისათვის მოლდოვას რესპუბლიკაში ტყიანი ფართობი იკავებს ტერიტორიის 11%-ს - ეს ძალიან დაბალი მაჩვენებელია ევროკავშირის ქვეყნების ტყიანი ტერიტორიის საშუალო დონესთან შედარებით, რომელიც 37,7%-ს შეადგენს.

ტყიანი ფართობის გაზრდისა და კლიმატის ცვლილების შედეგების დასაძლევად, 2023 წლის თებერვალში მოლდოვაში დამტკიცდა ტყის მასივების გაფართოებისა და რეაბილიტაციის ეროვნული გეგმა.

გეგმა ითვალისწინებს, რომ მომდევნო 10 წლის განმავლობაში ტყის მასივების ფართობი გაიზრდება დაახლოებით 150,000 ჰექტარით - ახალი მიწების ხარჯზე, ასევე ძლიერ დეგრადირებული ტყის მასივების ხარჯზე, რომლებიც არის საჯარო საკუთრებაში ან, პირველად, კერძო საკუთრებაში არსებულ მიწაზე. ასევე განაშენიანდება მოსახლურ და სასოფლო-სამეურნეო ბუფერული სარტყელები.

ნიშკანი, მოლდოვას რესპუბლიკა

მოსახლეობა:

1 950

ფართობი:

2,16 კმ²

მერების შეთანხმების ხელმოწერის თარიღი:

24.02.2023

CO₂ ემისიების შემცირების მიზანი:

35%

სამიზნე სექტორი, კლიმატური საფრთხეები და მოსახლეობის მოწყვლადი ჯგუფი, რომელიც ისარგებლებს ბუფერული ზოლის შექმნის ღონისძიებით

კლიმატის ცვლილება გავლენას ახდენს განვითარების ყველა სფეროზე და არ შემოიფარგლება ერთი სექტორით. კერძოდ, ღონისძიება ეხება ნიადაგის დაცვას, ეროზიის და გაუდაბნოების პრევენციას.

დამცავი ტყის ნარგავობა უზრუნველყოფს ისეთ მნიშვნელოვან ეკოსისტემურ სერვისებს, როგორიცაა: სუფთა ჰაერი, წყლის ნაკადების რეგულირება, ნაწირობადის სეკვესტრი, ნიადაგის დაცვა ჰიდროლოგიური და ქარის ეროზიისგან, ცხოველებისა და მცენარეების ჰაბიტატები, დეგრადირებული მიწის აღდგენა და კატასტროფებისა და კლიმატის ცვლილებისადმი მედეგობა. სოციალურ-ეკონომიკური ეფექტი გამოიხატება მოსახლეობისთვის მეფუტკრეობის საქმიანობის სტიმულირებაში (სტაციონარული / პასტორალური), რაც გამოიწვევს ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას. მომავალი ტყე ასევე იქნება დასვენებისა და გართობის ადგილი.

ფოტო

ტყის ფენის დარგვა

შედეგები და რჩევა რეპლიკაციისთვის

ტყის ბუფერული ზოლების გაშენება ხელს შეუწყობს ქარისა და წვიმის ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლას სასოფლო-სამეურნეო მიწის პროდუქტიულობის გაზრდის მიზნით.

ტყის დამცავი სარტყელები სასარგებლო გავლენას ახდენს მიმდებარე მიწების მიკროკლიმატზე, ქარის სიჩქარის შემცირებით ხელს უწყობს ამ მიწებზე მყარი და თხევადი ნალექების თანაბრად განაწილებას.

მნიშვნელოვანია დარგვისთვის ხეების და ბუჩქების ჯიშების სწორად შერჩევა, ნიადაგის, გამწვანების არეალის, ზრდის ტექნოლოგიების, ნერგების ნიმუშებისა და ადგილმდებარეობის მიხედვით.

სასარგებლო ბმულები

<https://niscani.sat.md/planuri-strategii/>

€

პროექტის დაფინანსება

- დაფინანსების წყარო(ები):
IFAD-ის პროგრამების განხორციელების კონსოლიდირებული განყოფილების მიერ შეთავაზებული გრანტი – 280.000 ლეი; ეროვნული ეკოლოგიური ფონდი – 400.650 ლეი; ნიშკანის სოფლის მერია – 40.000 ლეი = 720.650 ლეი ჯამში (დაახლოებით 36.000 ევრო)

ძირითადი მონაცემები

7 ჰა ტყის ნარგავები;

სოფლის მიმდებარედ ნაგავსაყრელის ზემოქმედების შემცირება;

ნიადაგის დეგრადაციის შეჩერება;

ქარის ეროზიის შემცირება;

მეფუტკრეობის განვითარება ადგილობრივად;

ადგილობრივი მოსახლეობისთვის დასასვენებელი ზონის მოწყობა.

საკონტაქტო ინფორმაცია

პროექტის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის დაუკავშირდით:

primarianiscani@gmail.com

ნიშკანის სოფლის მერია, კალარაშის რაიონი, მოლდოვის რესპუბლიკა;

მერი პეტრუ სორიცი,